

РЕШЕНИЕ

№ 338

гр. Варна, 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ ТО, в публично заседание на
тринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: Цвета Павлова

Членове: Пламен Ат. Атанасов
Деница Добрева

при участието на секретаря Мая М. Петрова
като разгледа докладваното от Деница Добрева Въззивно гражданско дело №
20243100500296 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх. № 95664/19.12.2023г., депозирана от „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Околовръстен път“ № 260 чрез юк. М. срещу Решение № 3766 от 21.11.2023г., постановено по гр. д. № 1515/2023г. по описа на ВРС, с което е прието за установено в отношенията между страните, че Е. П. Б., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. *****, не дължи на „Юробанк България“ АД, ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Околовръстен път“ № 260, сумата от 1400 лв. (хиляда и четиристотин лева), представляваща „такса ангажимент“, съобразно чл. 2 от Договор за потребителски паричен кредит, отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и използване на кредитна карта EMLN - 18310581 от 22.12.2020г., тъй като уговорката е нищожна поради противоречие с добрите нрави и е неправопавна.

Въззивникът оспорва изводите на първоинстанционния съд за това, че разпоредбата, регламентираща задължението за „такса ангажимент“ противоречи на добрите нрави. Аргументира, че кредиторът може да изисква заплащане на такса и за допълнителни услуги, на осн. чл. 10а. ал. 1 от ЗПК, доколкото те не са свързани с управление на кредита. Сочи, че забраната на чл. 10а. ал. 1 от ЗПК обхваща само едностранни действия на кредитора,

следващи сключване на договора, а не индивидуални договорки. Самата такса компенсира разходите на кредитора за предоставяне на допълнителна (различна от основната) услуга по фиксиране на лихвения процент за срока на договора, а не е уговорена с оглед управление на кредита. Изразява несъгласие с изводите на първата инстанция, че посредством въпросната такса рискът от поддържане ценната на кредитирането се прехвърля на потребителя. В тази връзка аргументира, че след сключване на договора е налице постоянна тенденция за увеличаване лихвения процент по потребителските кредити. Ето защо чрез уговарянето на подобна такса не са нарушават правата на потребителя. На следващо място оспорва таксата да е неиндивидуално уговорена, като сочи, че на потребителя е предоставена ясна и разбираема преддоговорна информация, поради което същият е могъл да направи информиран избор за сключване на договора. Въз основа на изложеното настоява за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което да се отхвърли предявени иск. Претендира разноски.

В срока по чл.263 ГПК е постъпил отговор от насрещната страна. Счита обжалваното решение за правилно и законосъобразно. Счита за обосновани изводите на съда за противоречие на разпоредбата, с която е уговорена т.нар. такса ангажимент и императива на чл. 10а, ал. 1 от ЗПК. Навежда, че допълнителните услуги по смисъла на закона са тези, които нямат пряко отношение към насрещните престации по договора за кредит, например за издаване на бележки и удостоверения, какъвто не е случая. От друга страна определянето на вида на лихвения процент- плаващ или фиксиран, е дейност пряко свързана с основното кредитиране. Въз основа на изложеното настоява за потвърждаване на обжалваното решение и присъждане на разноски.

Съдът, въз основа на твърденията и възраженията на страните, с оглед събраните по делото доказателства и по вътрешно убеждение, намира за установено от фактическа страна следното:

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. Решението на първоинстанционния съд е валидно, но същото се явява недопустимо поради следното:

С исковата молба ищцата Е. П. Б. е насочила иска срещу „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А. клон България“ КЧТ. Именно клонът на търговеца „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А“ Франция, е конституиран като ответна страна в процеса, вкл. е вписан в списъка с лицата за призоваване. Отговор на исковата молба по делото е постъпил отново от „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А. клон България“ КЧТ.

Абсолютна процесуална предпоставки за възникването и упражняването на правото на иск е надлежната процесуална правоспособност на страните. Правоспособността представлява призната от закона абстрактна възможност едно лице да бъде субект на процесуално правоотношение като страната. Тъй

като се касае до абсолютна процесуална предпоставка, за наличието ѝ съдът следи служебно в хода на цялото производство до неговото приключване, като в рамките на тази си преценка не е ангажиран от твърденията на страните, а изхожда от обективните данни за наличието на посоченото правно качество. С процесуална правоспособност по смисъла на чл. 27 от ГПК се ползват всички юридически лица- местни или чуждестранни, както и държавните учреждения, които са разпоредители с бюджетни кредити.

Клонът на търговското предприятие, независимо дали местно или чуждестранно, представлява обособена част от дейността на търговеца, от неговото търговско предприятие. Независимо от относителната му самостоятелност и изискването за вписване в ТР, клонът на търговеца, включително и този на чуждестранно лице, регистриран по реда на чл. 17а от ТЗ, не е се ползва с правоспособност и не може да бъде страната по материални правоотношения. Клонът, чрез своя управител или прокурист, може, по аргумент от чл. 20 от ТЗ и чл. 108 от ГПК, да представлява предприятието за целите на осъществяване на дейността му, но тази възможност не го превръща в субект на правото. Страната по материалното правоотношение, възникнало със съдействието на клона, остава самото предприятие. Ето защо, тъй като не е легитимиран по материалното право (чл. 27, ал. 1 от ГПК), клонът не може да бъде страна в процеса.

В случай че съдът констатира, че производството е образувано от или срещу страна, която не е процесуална правоспособна, следва да даде съответните указания на ищеца, така че да обезпечи развитието на производството между процесуално легитимирани страни. В случая това условие не е изпълнено. В хода на първоинстанционното производство не е конституирана като ответник правоспособна страна. Само на това основание по арг. от т. 5 от ТР1/2013г. на ОСГТК на ВКС първоинстанционното решение следва да се обезсили и да се върне делото на първата инстанция с указания за конституиране на надлежния ответник.

Налице е следващо основание за недопустимост на обжалваното решение. В случая актът по същество е постановен срещу ответник, който не е надлежно конституиран в процеса.

С нарочна молба от 03.07.2023г. трето за спора лице „Юробанк България“ АД е уведомило съда за придобиване на търговското предприятие на клона на „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ С.А., Париж и е поискало продължаване на производството с негово участие при условията на чл. 227 от ГПК. Първоинстанционният съд, без да е постановил конституирането на молителя като страна в процеса, е постановил обжалваното решение именно срещу „Юробанк България“ АД като ответник.

От служебна справка в Търговския регистър се установява, че с вписване под № 20230606170310 е вписано прехвърлянето на търговското предприятие на клон на „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ С.А., Париж, Франция, със седалище България.

На осн. чл. 15, ал.1 от ТЗ предприятието на търговеца или части от него се прехвърля като съвкупност от права, задължения и фактически отношения, които преминават в патримониума на приобретателя. При прехвърлянето на търговското предприятие не настъпва прекратяване на праводателя. Отчуждителят продължава да съществува като субект на правото, аргумент за което е задължението на последния да уведоми кредиторите за извършеното прехвърляне- 15, ал.1, изр. последно, като и солидарната му отговорност за задълженията на предприятието-чл. 15, ал.2 от ТЗ.

Настоящият състав на въззивния съд намира, че приобретателят по договора за прехвърляне на част от предприятието, независимо дали е обособено като клон, се явява частен правоприемник на отчуждителя. За разлика от универсалното правоприемство, при което правоприемникът придобива всички права и задължения на праводателя (наследяване по закон, сливане или вливане на ЮЛ), при частното правоприемство в патримониума на правоприемника преминават само отделни субективни права и задължения. Клонът е именно такава обособена част от предприятието на търговеца, съответно предмет на прехвърлителната сделка са само конкретно обособените права на прехвърлителя, а не цялото му имущество. Независимо от начина, по който прехвърляните права и задължения бъдат индивидуализирани- дали чрез изчерпателната им индивидуализацията, или чрез общото им ограничаване до дейности, осъществявани от клона, това не променя вида на правоприемството. Същественото, за да се приеме, че правоприемството е частно, е разпореждането на касае за обособена част от патримониума на прехвърлителя.

В случая при разпореждане с отделна обособена част от предприятието на „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ С.А., Париж в патримониума на приобретателя „Юробанк България“ АД са преминали само части от имуществото на отчуждител- онази обособена част от фактическите отношения, които са предоставени за управление и спадат към дейността на клона. Самото предприятие не е заличено. Положението на правоприемника по договора за прехвърляне на търговско предприятие е аналогично на това на цесионера по договор за прехвърляне на вземания.

Като частен правоприемник на страна по делото, приобретателят може да встъпи във висящ процес само при условията на чл. 226 от ГПК. Съгласно ал. 1 на цитираната разпоредба ако в течението на производството спорното право бъде прехвърлено върху друго, делото следва своя ход между първоначалните страни. Следователно прехвърлящата страна в условията на висящ процес запазва положението си на главна страна. Приобретателят не може да участва като главна страна, но тъй като, съгласно чл. 226, ал. 3 от ГПК, е обвързан от силата на решението, той може да встъпи или да бъде привлечен като подпомагаща прехвърлителя страна и съответно да замести своя праводател само при условията на чл. 222 от ГПК, т. е. със съгласието на противната страна в процеса – чл. 226, ал. 2 от ГПК.

В конкретния случай нито една от визираните хипотези не е налице. Искане за замяна на страна по делото не е направено.

По изложените съображения обжалваното решение следва да се обезсили като недопустимо и поради постановяването му срещу пасивно нелегитимиран ответник.

След връщане на делото същото следва да продължи от етапа на конституирането на надлежен ответник и извършване на първоначална размяна на книжа.

При този изход на спора, съдебно-деловодни разноси по делото се присъждат на страните при постановяване на решение по същество след връщането му за повторно разглеждане от първоинстанционния съд.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА Решение № 3766/21.11.2023 г. на Варненски районен съд, 40 състав, постановено по Гражданско дело № 20233110101515 по описа на ВРС за 2023г.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на Варненски районен съд.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____